

Teollisuusliiton lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle palkansaajan työssäoloehdon uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi

Teollisuusliitto katsoo, että lakiesitys on sinällään kannatettava, koska se edistää tulorekisterin käyttöä ja yksinkertaistaa toimeenpanoa. Kritisoiimme kuitenkin esityksessä tehtyä valintaa valmistelusta maksuperustaisen mallin pohjalta vastoin työttömyyskassojen yhtenäistä kantaa ja esityksenmuuttamista viime hetkellä ansaintaperusteisesta mallista maksuperusteiseksi.

Maksuperustainen malli on monella tavalla ongelmallinen työttömän kannalta. Palkkaa tai siihen liittyviä lisiä saatetaan maksaa jälkikäteen pitkältikin ajalta. Näitä tilanteita varten esitykseen erikseen luotu maksu- ja ansaintaperustetta yhdistävä hybridimalli on hankalasti toteutettava ja työttömälle vaikeaselkoinen. Tilanteessa, jossa palkanmaksu tapahtuu pitkältä ajalta etukäteen (esim. vuosilomapalkka lomautetuille), maksuperusteisen työssäoloehdon kertyminen on hyvin haastavaa. Tämä on hyvin poikkeavaa vakuutusperiaatteen kannalta.

Palkanmaksun viivästyessä työnantajasta johtuvasta syystä (esim. Helsingin kaupungin palkanmaksun ongelmat), henkilö ei saa odotettuna aikana työssäoloehtoaan täyteen. Henkilö olisi jopa poissa työmarkkinoilta ei-hyväksyttävästä syystä, jos asiasta ei säädetä erikseen. Palkkaturvatilanteeseen ja sen tuomiin komplikaatioihin ei ole esityksessä otettu lainkaan kantaa.

Ansiopäivärahan perusteena olevaan palkkaan huomioitavia tuloeriä ei ole tarkoitus muuttaa, mikä tarkoittaa sitä, että tietoja joudutaan myös jatkossa selvittämään tarkemmin työnantajalta, eikä tulorekisterin tietosisältö riitä. Näin ollen maksuperusteisuus ei tuo ansaintaperusteisuuteen nähden tältäkin osin hyötyä, jolla maksuperusteisen mallin valintaa voitaisiin perustella.

Työssäoloehdon kertyminen ansaintaperusteisessa mallissa olisi työnhakijalle helpompi ymmärtää kuin maksuperusteisessa mallissa. Tämä johtuu siitä, että henkilö tietää, milloin hän on tehnyt työn. Maksuperusteisessa mallissa työssäoloehdon kertyminen on sattumanvaraista, eikä sen seuraaminen ole helppoa työnhakijalle, eikä viestintä ole helppoa toimeenpanijalle.

Tällä perusteella Teollisuusliitto vaatii esitystä korjattavaksi siten, että maksuperustainen malli korvataan jo esitetyllä ja ministeriössä hyväksytyllä ansaintaperusteisella mallilla.

Teollisuusliitto kiinnittää huomiota myös siihen, että lakiesitysluonnoksen vaikutusten arvioinnissa on mainittu, että esitetyillä muutoksilla ei ole vaikutusta sellaisten henkilöiden työttömyyspäivärahan tasoon, jotka ovat työllistyneet yhdenjaksoisesti vähintään kuusi kalenterikuukautta. Useasta työjaksosta työssäolohehtonsa kerryttäneillä ansiopäivärahan taso tulisi putoamaan lakiesitysluonnoksessa esitetyn arvion mukaan kuitenkin keskimäärin noin kuusi prosenttia. Vaikutus voi yksittäisissä tilanteissa olla paljon suurempikin.

Tämä on merkittävä etuuden tason heikennys, jonka Teollisuusliitto haluaa korjattavan siten, että useasta työjaksosta työssäolohehtonsa kerryttäneiden työttömyysturvan taso ei heikkene.